

2015

AASTAARUANNE

TÜ RAAMATUKOGU

1.01.2015

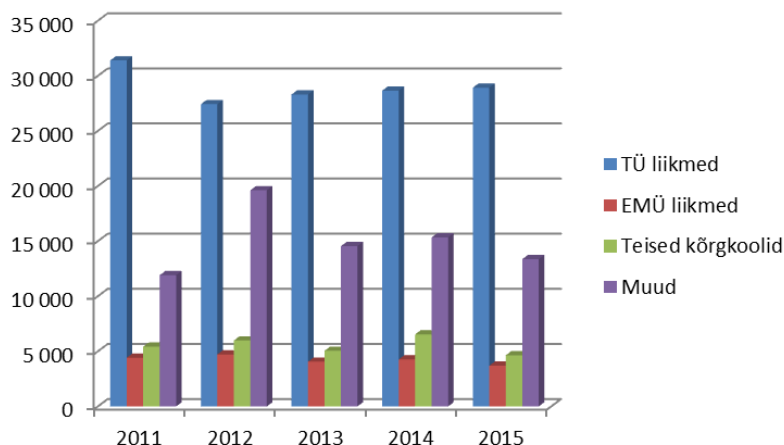

Sisukord

Raamatukogu ja lugejad	2
Kogud.....	5
Arendustegevus.....	7
Finantsid	9
Koostöö	10
Personal.....	14
Teadustöö.....	16
Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega.....	17
Bibliograafiatöö ja kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER	18
Näitused ja üritused	19
Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2011-2015.....	22
Tabel 1. Töötajad 2011.-2015. a.....	22
Tabel 2. Komplekteerimiskulud 2011.- 2015.a (tuhat eur)	22
Tabel 3. Raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine teaduskonniti 2011.–2015.a (tuhat eur)	23
Tabel 4. Lugejateeninduse näitajad 2011.–2015. a.....	23
Tabel 5. Raamatukogu kogud 2011-2015. a (EVS–EN ISO 2789:2003 järgi).....	25
Tabel 6. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2011.–2015. a.....	25
Tabel 7. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2011.–2015. a	27
Tabel 8. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2011.–2015. a	27
Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2015. a	29
Lisa 3. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2015. a	31
Lisa 4. 2015. a korraldatud konverentsid ja seminarid	35
Lisa 5. 2015. aastal korraldatud näitused.....	38

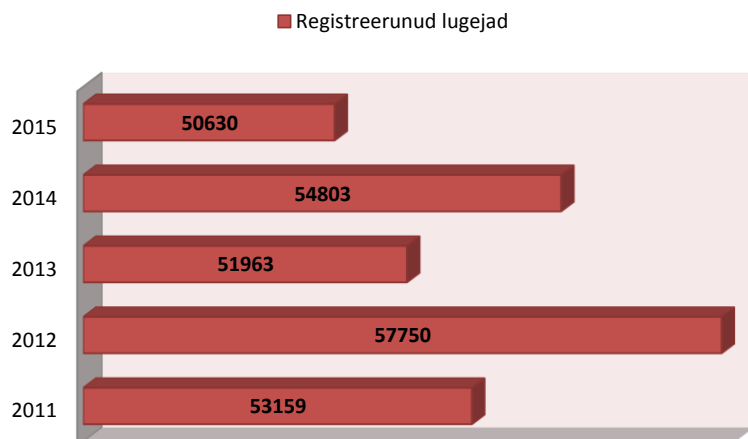
Raamatukogu ja lugejad

2015. aasta lõpuks oli raamatukogul 50 630 registreeritud lugejat, neist väljastpoolt Tartu Ülikooli 21 703 ehk 42,8% (2014. aastal 26 147 ehk 48%).

Joonis 1 Raamatukogu lugejate jaotus kõrgkoolide lõikes 2011-2015

Lugejate osakaal andmebaasis jagunes tegevusalati järgmiselt: üliõpilased, magistrandid moodustasid 66% , õppejõud, teadurid, doktorandid 5% ja muud 29% lugejate üldarvust.

Joonis 2 Raamatukogu registreerunud lugejad 2011-2015

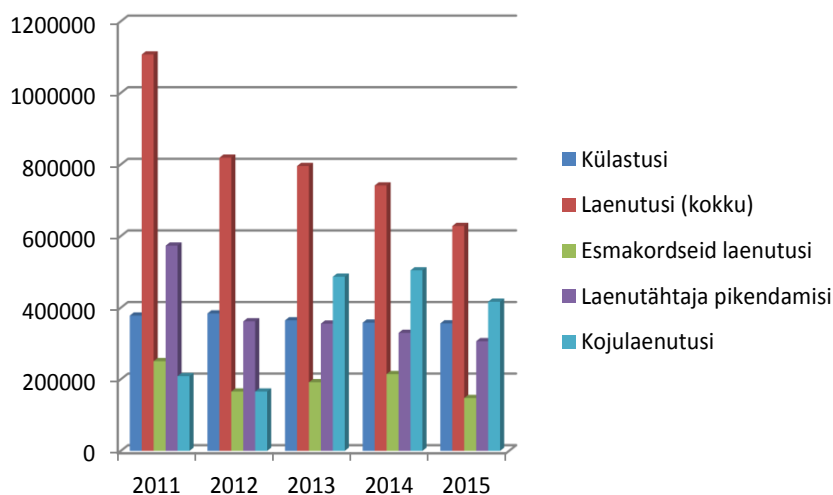
Võrreldes 2014. aastaga vähenes lugejate arv andmebaasis 8% võrra. Enim, koguni 13%, langes muude ehk ülikooli(de)ga mitte seotud lugejate arv, kelleks on peamiselt Tartu linna elanikud . Samas kasvas TÜ üliõpilaste arv 3% ja TÜ õppejõudude arv 6% võrra.

Aasta jooksul registreeriti 628 055 laenutust, sh 147 527 esmakordset laenutust, 306 296 laenutähtaja pikendamist.

2015. aastal registreeriti pearaamatukogus 205 021 füüsilist külastust ning 14 742 315 virtuaalset külastust (e-kataloogis ESTER TÜ raamatukogude skoobilehtede kasutamised , TÜ

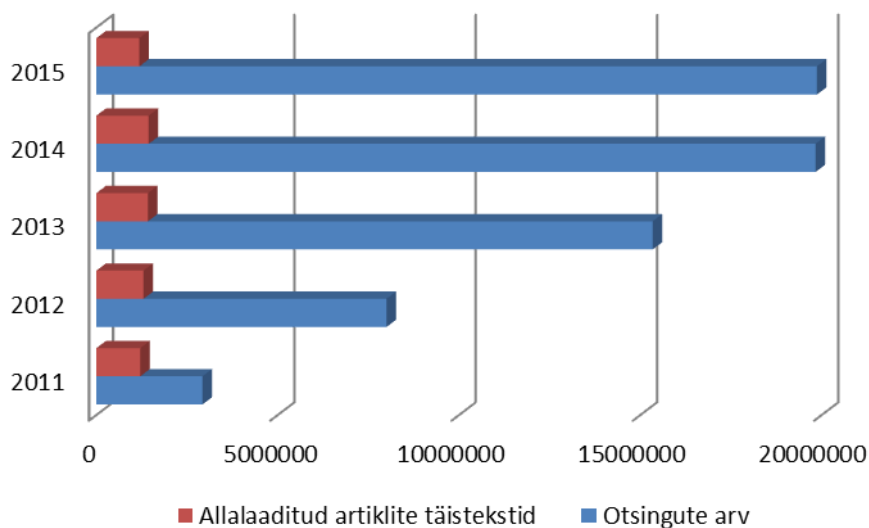
raamatukogu digiarhiivi külastused ning ebrary e-õpikute kasutussessioonid).

Lugejateeninduse statistilisi andmeid vt [Lisa 1.](#), [tabel 4.](#)

Joonis 3 Raamatukogu kasutamine 2011-2015

2011.-2015. aastatel on füüsiliste külastuste arv jäänud enam vähem ühele tasemel (väikesed kõikumised ühe aasta lõikes), kuid hüppeliselt on kasvanud virtuaalsete külastuste arv. Eriti aktiivselt kasutati elektroonilisi teenuseid raamatukogu kodulehekülje vahendusel.

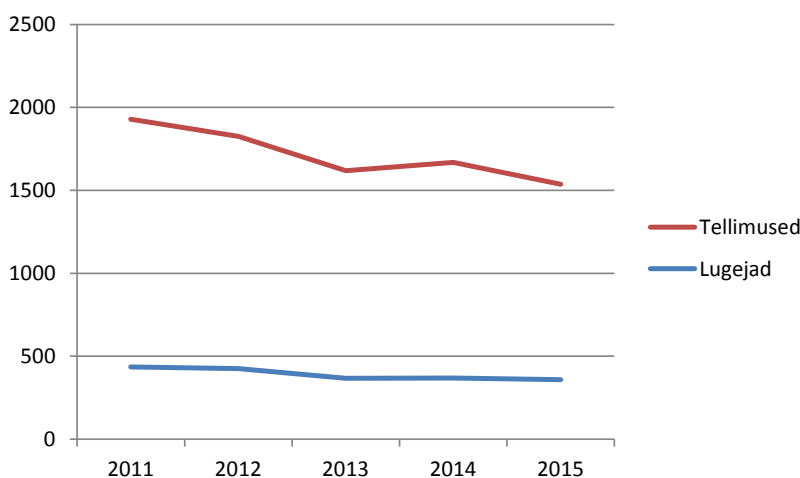

Joonis 4 Andmebaaside kasutamine 2011-2015

Tartu Ülikooli teadus- ja arendustöoks on väga oluline elektroonilise teadusinformatsiooni olemasolu. 2015. a lõpuks oli raamatukogu vahendusel loodud juurdepääs 107 sidusandmebaasile, mis sisaldasid 68 014 teadusajakirja täisteksti või referaati, hulgaliselt teatmeteoseid ning maailma juhtivate teaduskirjastuste monograafiate elektroonilisi

versioone. Aasta-aastalt on suurenenud õppejõudude ja üliõpilaste huvi e -raamatute vastu. Seda näitab nii ostetud e -raamatute hulk, e -raamatute pakettide kasutusstatistika kui ka eestikeelsete e -õpikute projekti edenemine.

Raamatukogudevahelise laenutuse (RVL) teenust kasutas 2015. a 359 lugejat (2014.a 369), kellelt laekus 1178 tellimust (2014. a 1299). 2015. aastal vähenes välismaalt tellitavate artiklite koopiate arv, kuid kasvas Eesti raamatukogudest tellitava kirjanduse osa. Võib täheldada, et ostetavate andmebaaside kogu ja mitmekesisus katab suuremas osas lugejate esmavajadusi ning lugejad eelistavad lihtsamat teed vajalike allikate kättesaamiseks. Palju on tellimusi, mis vajavad bibliograafilist täpsustamist ja soodsamate võimaluste leidmist.

Joonis 5 RVL teenuse kasutamine 2011-2015

2015. aastal kaasajastati ja täiendati olemasolevaid meediapädevuse kursusi arvestades erinevate sihtgruppide vajadustega. Nii üleülikoolilistel kui ka erialastel meediapädevuse kursustel ja lühematel koolitustel on ülikooli õppetöö toetamisel oluline roll. Info kasulikest üleülikoolilistest kursustest levib tudengite seas ning kursused täituvad kiiresti. Samuti on erialareferendid instituutide silmis usaldusväärsed partnerid üliõpilastele erialainfoallikaid ja infootsingut õpetama.

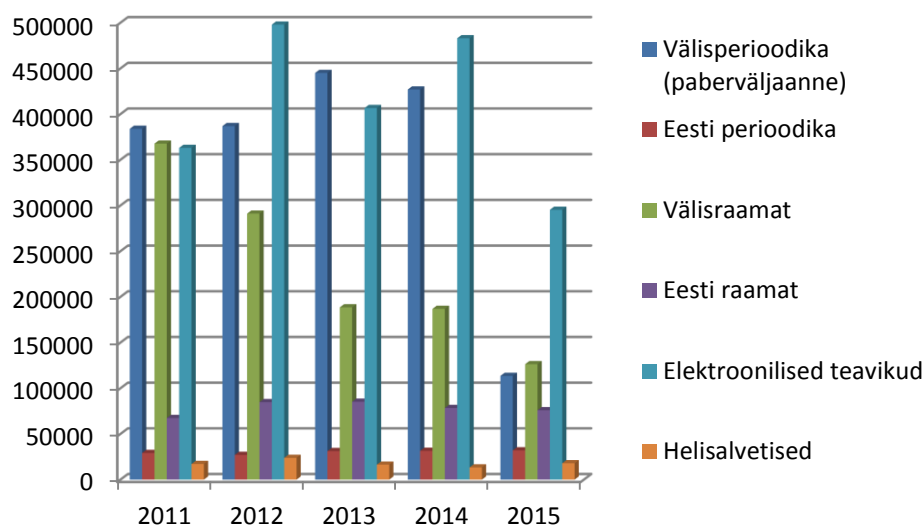
2015. aastal osales kõikidel raamatukogu poolt pakutud koolitustel kokku 2189 inimest (sh läbis esmakursuslaste koolituse 1279 tudengit), koolitusi tehti kokku 580 tundi.

2015. a kevadise eksamiperioodi ajal korraldas raamatukogu lugejaküsitluse, et uurida lugejate ootusi ja soove. Küsitlusest selgus, et üle 90% vastanutest on raamatukogu teenustega rahul. Lisaks pakkusid raamatukogu kasutajad välja teenuste ja keskkonna täiustamiseks reaalseid ideid. Kasutajate vajadustest ja ootustest lähtudes uuendati meediasaali arvutiparki – välja vahetati üle 30 amortiseerunud arvuti. Grupitööruumidesse paigaldati lisamonitorid, et tudengid saaksid teha rühmatöid mugavamalt (jagada ekraanipilti grupiga). Samuti on WiFi võrk nüüdsest kiirem ning võimaldab rohkem samaaegseid kasutajaid. Aasta alguses saabus uus laenutusautomaat, mis võimaldab kiirelt ja mugavalt raamatuid laenutada.

Koostöös üliõpilasesindusega jätkati ööraamatukogu projektiga. Ööraamatukogu ajal on tudengite kasutuses valdkonnasaalid, kojulaenutus ja kõik arvutitöökohad kuni kella üheni öösel. Laste eest hoolitsesid lastetoas Nimmik-Nummik raamatukogu töötajad ning üliõpilasesinduse liikmed.

Kogud

Haridus- ja Teadusministeerium eraldas 2015. aastal teadusinformatsiooni (andmebaasid, e-ajakirjad, teadusmonograafiad) ja rahvusteavikute hankimiseks (rahvustrükiste järelkomplekteerimine, Estonica) 845 109 eurot. Ülikooli eraldas raamatukogu komplekteerimiseelarvesse oli 285 455 eurot.

Joonis 6 Pearaamatukogu komplekteerimiskulud 2011-2015.a (eurod)

Andmebaasidele ja teadusajakirjadele kulus 2015. aastal 295 263,41 eurot so ca 26 % komplekteerimiseelarvest.

TÜ teadustöökooli oluliste andmebaaside tellimist jätkati ja 2015. aastal võimaldati juurdepääs 107 andmebaasile. Andmebaaside ostude kõrval on äärmiselt oluline nende aktiivne tutvustamine, sest andmebaaside sisu muutub pidevalt ja tehnilised võimalused arenevad. Aastate jooksul on korraldatud referentidele Oxford University Pressi, Springeri, Scopuse ja Emeraldi e-ajakirjade jt andmebaasi uuenduste koolitusi.

E-raamatute osas pole hüppelist muutust toimunud, kuigi huvi e-raamatute kasutamise vastu on suur. E-raamatute turg ja hinnakujunduse põhimõtted on endiselt kujunemisejärgus. TÜ kasutajate jaoks on mõistlikud vaid IP- põhise juurdepääsuga e-raamatuid. Kahjuks on kirjastuste e-raamatute pakkumised endiselt sageli temaatilised st neid saab osta vaid kollekttsioonide kaupa ja puuduvad ühe nimetuse ostuvõimalused. Siiski muudatused

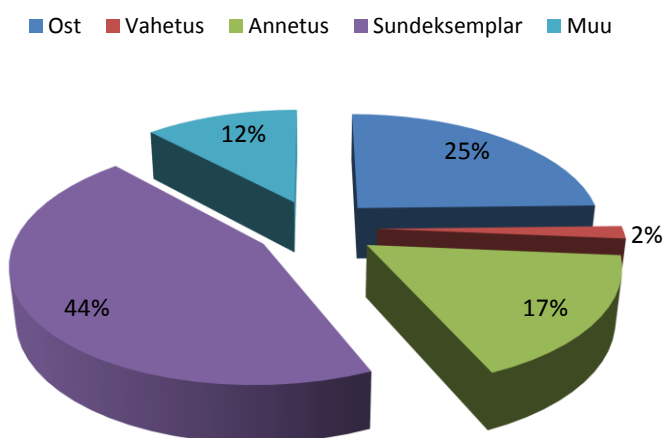
maailma e-raamatuturul toimuvad ja järjest enam on kirjastusi, mis pakuvad ka üksiknimetuste ostmise võimalusi (nt Springer, Cambridge University Press).

Jätakuvalt on muutusteta e-õpikute turg, kus praktiliselt puuduvad üksiknimetuste ostmise võimalused. Samad probleemid on ka teistel raamatukogudel maailmas. Eesti e-raamatu turul pole muutusi praktiliselt toimunud – eesti e-raamatud on endiselt mõeldud vaid erakasutajatele (v.a Äripäeva käsiraamatud ja TEA entsüklopeediad).

2015.aastal suurenes e-raamatupoe tellimuste ja müüdud trükiste arv võrreldes varasemate aastatega. Tartu Ülikooli raamatukogu e-raamatupoe andmebaasi lisati 2015. aastal 1374 trükist ja 31.12. 2015 seisuga on e-poes müügil 4074 erinevat nimetust. Esitati 244 tellimust, sealhulgas 8 välistellimust (4 tellimust Luxemburgi, üks tellimus Rootsi, Soome, Ameerika Ühendriikidesse ja Saksamaale).

Seisuga 31.12.2015 on raamatukogul 111 vastastikuse vahetusega punkti. Kuigi välisvahetuse osatähtsus on viimaste aastatel pidevalt vähenenud on see siiski teatud asutustega endiselt otstarbekas (USA Kongressi raamatukogu, SKS jt).

Aastal 2015 jõuti läbi töötada järgmised üleantud kogud ja annetused: majandusalsed raamatud ja perioodika (kunagi TÜ-le kuulunud ja TLÜ raamatukogu poolt tagastatud), Usuteaduste Instituudist tagastatud teoloogia-alsed raamatud, TÜ botaanika ja ökoloogia instituudi botaanika-alsane kirjandus, prof. Isidor Levini, Omar Volmeri annetused, viipekeelesed raamatud Vahur Laiapealt, raamatuannetused Kristjan Kenapealt, Ingrid Kaldilt, Maarika Tomingult, TÜ Haridusteaduskonna raamatukogust (nii trükised kui noodid), Iuridicum raamatukogust, TÜ haridusuuringute ja õppekavaarenduse keskuselt. Mitmeid trükiseid saadi Eesti Hoiuraamatukogust (sealhulgas väärtuslik köidetud rajoonilehtede kogu) ja Rahvusarhiivist.

Joonis 7 Kasutuskogusse arvele võetud teavikud komplekteerimisallikate lõikes 2015.a

Aasta jooksul kasvasid ülikooli raamatukogu kasutuskogud 42 971 teaviku võrra, ulatudes aasta lõpuks 3 670 532 arvestusühikuni. Kõik kogud (kasutus-, vahetus- ja varukogu) kokku sisaldasid aasta lõpuks 3 805 362 teavikut. Tartu ülikooli raamatuvara suurus 2015. a lõpuks oli 4 135 898.

Arendustegevus

Aastal 2015 olid olulised järgmised arendusülesanded:

- E-raamatukogu arendamine
- Open Access ja avatud teadusandmete temaatika
- Koolitused
- Teenuste kvaliteedi tõstmine ja nende arendamine
- Infotehnoloogilise infrastruktuuri arendamine
- Eestisisese ja rahvusvahelise koostöö arendamine (vt Koostöö lk 11)
- Raamatukoguhoone rekonstrueerimise ettevalmistamine
- Raamatukogu arengukava koostamine aastateks 2016-2021

Eestikeelsed e-õpikud

TÜ raamatukogu pakub alates 2008. aastast ülikooli liikmeskonnale juurdepääsu eestikeelsele e-õppekirjandusele. Projekti eesmärk on parandada eestikeelsete kõrgkooliõpikute kättesaadavust. 2015. aastal oli võimalik tutvuda 270 väljaandega, millest 125 on leitavad Ebrary platvormilt ja 145 raamatukogu digiarhiivist. 2015. aasta sügiseks tehti QR-koodid eestikeelsetele e-õpikutele. Lugemissaalide riulites on nüüd paberversioonide juures kokku 225 vahekaarti ruutkoodidega, mille pildistamisel saab lugeda vajalikku teksti, ilma et peaks veebiaadressi telefoni sisestama. Selle projekti eesmärgiks oli e-õpikute kogu nähtavaks muutmine ja vajalike õpikuteni juhatamine.

Koolitused

2015. aastal kaasajastati ja täiendati olemasolevaid meediapädevuse kursusi arvestades erinevate sihtgruppide vajadustega. Samuti tegeleti kontaktkoolituste väljatöötamisega, mis on eelkõige mõeldud doktorantidele, ülikooli töötajatele ning gümnaasiumiõpetajatele. Jätkus koostöö Eesti Teadusagentuuriga õpilasuurijate koolitamisel, 2015. aastal sooviti lisaks koolitust ka uurimistööde juhendajatele.

Tartu Ülikooli raamatukogu on alates 2013. aastast pakkunud infokirjaoskuse alast veebipõhist täienduskoolituskursust teistele raamatukogudele. Sellel on osalenud kokku üle 100 raamatukoguhoidjat erinevatest raamatukogudest. E-kursus on täienduskoolituseks igati sobiv, kuna osalejad saavad õppida neile sobival ajal ja sobivas kohas, koolitusel osalemine ei nõua ka mingit lisaressurssi (sõiduaeg ja -kulud). Kursuse eesmärgiks on tutvustada osalejatele raamatukogude vahendusel ja vabalt internetis kättesaadavaid inforessursse, anda teadmisi ja praktilisi oskusi igapäevaeluks vajaliku ja teadusinformatsiooni otsimiseks ning infoallikate kriitiliseks hindamiseks ja oskuslikuks kasutamiseks.

Teadusandmete haldamise koolitused töötatakse välja mitmetele sihtrühmadele: teadlastele, doktorantidele, teadust toetavate struktuuride esindajatele. Koolitust pakutakse mitmes vormis: e-kursused, kontaktkoolitused, esinemised seminaridel, ülikooli sisekoolitused. Siinkohal tehakse koostööd ülikooli teadus- ja arendusosakonnaga, Haridus- ja Teadusministeeriumiga, Eesti Teadusagentuuriga ning teiste ülikoolidega.

Kodulehekülje uuendamine

2015. aasta jooksul tegeleti raamatukogu kodulehekülje kaasajastamisega. Valmis uue välimuse ja süsteemiga raamatukogu koduleht, mida sai hakata kasutama detsembri lõpus. Kuna suur hulk kasutajaid, ei tule informatsiooni kasutamiseks enam raamatukokku, siis on raamatukogu ülesanne tagada kasutajatele tõrgeteta ja võimalikult mugav juurdepääs neid huvitavale informatsioonile.

Paberi massneutraliseerimiskeskus

Eesti teaduse taristu teekaardi projekti „Eesti e-varamu ja teavikute säilitamine (esimene etapp)“ raames rajatati raamatukogu juurde (valmis 2015. a suvel) paberkandjal olevate liighappeliste teavikute massilise neutraliseerimise keskus. Liighappelise paberi neutraliseerimine pikendab teavikute elutsüklit ligikaudu 3-5 korda. Neutraliseerimiskeskus võimaldab päästa kõik Eesti mäluasutustes olevad liighappelisel paberil olevad raamatud hävimisohust ning pakkuda teenust ka lähiriikide raamatukogudele ja arhiividele.

Avatud teadus ja avatud juurdepääs

Eesti ülikoolid asutasid 28. jaanuaril 2015. a. konsortsiumi Data Cite Eesti, mille eesmärk on parandada Eesti teadusandmete kättesaadavust ja lihtsustada teadusandmete rahvusvahelist kasutamist. Tartu Ülikooli raamatukogu koostöös TÜ loodusmuuseumiga arendas välja DataCite Estonia platvormi, mis võimaldab DOI-numbrite omistamist mistahes teaduslikele andmekogudele üle Eesti. Raamatukogu vahendusel on andmekeskustel õigus omistada teadusandmetele DOI-sid. 2015. aastal registreerisid Tartu ülikooli loodusteadlased ligi pool miljonit teadusandmete objekti.

Eesti riiklik Open Access kontakt on alates 2009. aastast TÜ raamatukogu. Raamatukogu viib Open Accessi nädalat läbi alates 2010. aastast. Open Accessi nädal (Open Access Week) on rahvusvaheline üritus, mis toimub samaaegselt maailma eri paikades oktoobri kuu kolmandal nädalal. Selle ürituse eesmärgiks on tutvustada ja levitada avatud juurdepääsu põhimõtteid ning viia teadus laiemale avalikkuseni.

19.–25.10.2015 leidis Tartu Ülikooli raamatukogus aset järjekorras juba kuues ülemaailmne **Open Accessi nädal**.

Vt [Lisa 4](#). 2015. aastal korraldatud konverentsid ja seminarid

Raamatukoguhuone rekonstrueerimine

2015. aastal alustati ettevalmistustega terve raamatukoguhuone renoveerimiseks 2016.-2017. aastal. Renoveerimise tulemusena peaks iseteeninduse osakaal suurenema, avakogu pind laienema (A-korruse hoidla avamine lugejatele) ning hoidlad vastama rahvusvahelistele nõuetele. Lisaks juurutatakse RFID-tehnoloogial põhinev tähistus ja turvasüsteem.

Dokumentide koostamine

Direktori korraldusega kinnitati 2015. aastal järgmised dokumendid:

- Tartu Ülikooli raamatukogu kogude sisulise läbitöötamise põhimõtted (7-3/RT 1, 06.01.2015)
- Estonica sisulised väljaanded Tartu Ülikooli raamatukogus (7-3/RT 3, 11.02.2015).
- Tartu Ülikooli raamatukogu serveriruumi kasutamise korra kinnitamine (7-3/RT 10, 13.04.2015)
- Uute raamatute tutvustamise korra kehtestamine Tartu Ülikooli raamatukogus (7-3/RT 12, 18.06.2015)

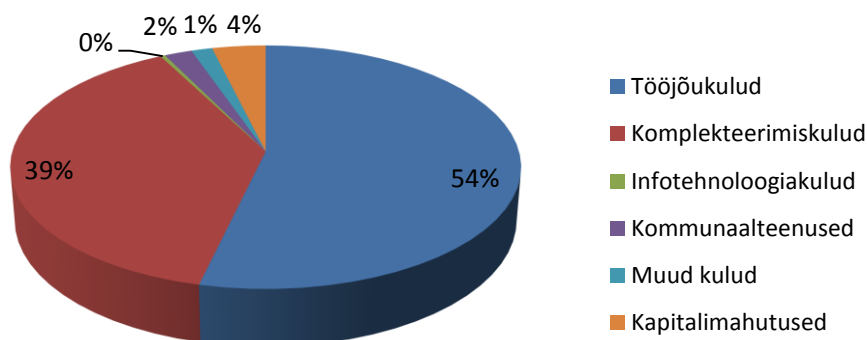
Arenduskogu koosolekute peamine arutlusteema 2015. aastal oli seotud raamatukogu arengukava 2016-2020 väljatöötamisega. Raamatukogu erinevates toimkondades tegeleti aasta jooksul mitmete juhendite kaasajastamisega.

Finantsid

Tulud ja kulud 2011.- 2015.a (tuhat eurot)

	2011	2012	2013	2014	2015
Tulud kokku (tuh krooni)	4609,5	4349,9	4050,2	5168,4	5189,7
ülikooli eraldised	2287,6	2069,7	1935,1	2792,5	2901,3
otse riigilt	1545,8	1533,9	1546,1	839,0	815,7
tulud tasulistest teenustest	163,1	258,1	155,4	156,8	157,3
muud tulud (teadustegevus, projektid, lepingud, ettevõtete ja eraisikute sponsorlus)	597,0	453,7	368,2	1278,6	1219,5
Kulud kokku (tuh krooni)	3573,9	3770,5	3685,1	3995,5	4545,5
Jooksevkulud sh,	3536,0	3767,1	3652,3	3856,6	3379,5
tööjõukulud	1540,9	1607,1	1585,8	1706,0	1572,1
Komplekteerimiskulud	1277,3	1372,2	1206,7	1238,9	677,1
infotehnoloogiakulud	53,4	128,0	113,4	130,6	104,4
kommunaalteenused	289,6	300,4	353,4	340,6	581,0
muud kulud (lähetused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm)	374,8	359,4	381,9	390,0	444,9
Kapitalimahutused	81,3	3,4	32,8	138,9	1125,5
Jääk	1035,5	579,3	365,0	1172,8	644,1

Tabelist nähtub, et võrreldes 2014. aastaga kasvasid raamatukogu tulud 2015. aastal 0,4% ja kulud 12,1% võrra. Tulude poole pealt kasvas enim Tartu Ülikooli eraldis. Kulude võrdluses kasvasid kommunaalteenused, muud kulud (lähedused, transport, kantseleikulud, majanduskulud, koolitus jm) ning kapitalimahutused. Vähenesid tööjõu-, komplekteerimis- ja infotehnoloogiakulud.

Joonis 8 Raamatukogu kulude jagunemine 2015.a

Pearaamatukogu komplekteerimiseelarve kokku oli üle 1,13 miljoni euro, millest Haridus- ja Teadusministeeriumi eraldis moodustas 845 109 eurot. Komplekteerimiseelarve jääk seisuga 31.12.2015 oli 453 396,8 eurot, millest suurem osa oli broneeritud.

Komplekteerimiskulude täpsem jaotus on esitatud [Lisa 1., tabel 2.](#)

Koostöö

Koostöö eesti ja välismaa raamatukogude ning erialaorganisatsioonidega realiseerus esmajoones Haridus- ja Teadusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, ELNET Konsortsiumi, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu ja Eesti Muusikakogude Ühenduse toimkondade ja töögruppide kaudu. Koostöö sisuks oli avatud juurdepääsu võimaluste tutvustamine Eestis laiemalt, teadusraamatukogude komplekteerimiskava ja finantseerimise põhimõtete väljatöötamine, infosüsteemi ESTER ning ühiste andmebaaside (e-kataloog ESTER, Eesti Märksõnastik EMS, artiklite andmebaas ISE,) ja projekti Eesti e-varamu ja teavikute säilitamine (esimene etapp) arendamine ning elektroonilistele teadusajakirjadele juurdepääsu vahendamiseks ühiste kasutuslitsentside ostmise.

Traditsioonilisteks vormideks välismaa raamatukogudega on publikatsioonide vahetus, raamatukogudevaheline laenutus ning informatsiooniline koostöö. Paljud TÜ raamatukogu töötajad osalevad LIBERI töögruppides ning teiste rahvusvaheliste erialaorganisatsioonide töös.

Euroopa Liidu ja teised projektid

Aastal 2015 osales raamatukogu mitmes Euroopa Liidu ja muudes projektides:

- eBooks on Demand – A European Library Network (EOD) — 2008. aasta lõpus liituti Euroopa raamatukoguvõrguga, mis pakub ühisel platvormil digiteerimisteenust (eBooks on Demand). E-raamat nõudmisel projekti (2007-30.04. 2014) koordinaator on Tiroomi Ülikooli- ja Piirkonnaraamatukogu, mis asub Austrias Innsbruckis. Teenusevõrgustikus osaleb ligi 35 raamatukogu 12 Euroopa riigist. EOD-teenuse eesmärk on digiteerida lugejate soove arvestades autoriõiguste alt vabad trükised ning teha need e-raamatu failidena kättesaadavaks. Kokku on TÜ raamatukogus EOD teenuse kaudu digitaliseeritud 311 raamatut, neist 49 2014. aastal. Projekt on lõppenud, kuid EOD-teenusega TÜ raamatukogus jätkatakse ning selle eesmärk on digiteerida lugejate soove arvestades autoriõiguste alt vabad trükised ning teha need e-raamatu failidena avalikkusele kättesaadavaks.
- Eestis jätkab riikliku "OpenAIRE" projektikoordinaatorina ja konsultatsioonipunktina TÜ raamatukogu ning "OpenAIRE" portaali liidestatud repositoorium on TÜ digitaalarhiiv DSpace-is. EL jätkuprojekt "OpenAIRE 2020" (osaleb 50 partnerorganisatsiooni; kogu projekti eelarve 13000000 EUR). OpenAIRE on Euroopa ühistegevuslik ettevõtmine, mille üldiseks eesmärgiks on suurendada arusaama avatud juurdepääsu kasulikkusest innovatsioonitegevuses ja kogu ühiskonnas. "OpenAIRE 2020" programm hakkab rakendama publikatsioone puudutavaid "Horisont 2020" avatud juurdepääsu poliitikaid ja volitusi ning muutub üheks peamiseks Euroopa Komisjoni teadusandmestiku pilootprogrammi toetavaks infrastruktuuriks. Seotuna Euroopa Komisjoni IT põhisüsteemidega on "OpenAIRE 2020" peamine kanal ja vahend Horisont 2020 teaduspublikatsioonidest teavitamiseks. Projekti käigus luuakse töövooge ja teenuseid, mille abil on ühiseid juhtnööre järgides võimalik rajada koostöövõrgustik repositooriumite võrgustik ja andmeid Zenodo kaudu üleslaadida universaalsesse repositooriumisse. Eestis jätkab riikliku "OpenAIRE" projektikoordinaatorina ja konsultatsioonipunktina TÜ raamatukogu ning "OpenAIRE" portaali liidestatud repositoorium on TÜ digitaalarhiiv DSpace-is.

- DataCite Eesti projekt . TÜ liitus DataCite organisatsiooniga 2014. aastal saades sellega ainsana Eestis õiguse omistada nii üksikobjektidele kui ka andmekogudele unikaalseid DOI-numbreid. Projekti raames arendati DataCite Eesti veebipõhist platvormi, teadusandmete repositooriumi Datadoi, PlotoF ja SARV andmebaaside automatiseeritud lahendusi, mis kõik võimaldavad DOI- numbrite taotlemist ja registreerimist. Lisaks peeti läbirääkimisi ja tehti ettevalmistustöid konsortsiumi loomiseks. Projekti raames valmis DataCite Estonia koduleht datacite.ut.ee, mis sisaldab informatsiooni DOI-de taotlemise ja registreerimise kohta, andmekeskustele mõeldud tehnilist teavet, infot DataCite organisatsioonist üldiselt ja Eesti konsortsiumi kohta. DataCite Eesti projekti koordineeris TÜ raamatukogu koostöös TÜ loodusmuuseumiga. DataCite Eesti platvormi loomist ja ettevalmistustöid rahastati Eesti Teadusagentuuri ning Tartu Ülikooli vahelise riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingu nr 1.4-6/14/2 alusel.
- DataCite Eesti konsortsium- Eesti ülikoolid asutasid 28. jaanuaril 2015. a. konsortsiumi Data Cite Eesti, mille eesmärk on parandada Eesti teadusandmete kättesaadavust ja lihtsustada teadusandmete rahvusvahelist kasutamist. Tartu Ülikooli raamatukogu koostöös TÜ loodusmuuseumiga arendas välja DataCite Estonia platvormi, mis võimaldab DOI-numbrite omistamist mistahes teaduslikele andmekogudele üle Eesti.
- Knowledge Unlatched- TÜ raamatukogu on üks kolmesajast maailma raamatukogust, kes ühinesid projekti Knowledge Unlatched (Avanenud teadmised) pilootprojektiga. Projekti eesmärgiks on tagada avatud juurdepääs e-raamatutele. Pilootkollektiooni kuuluvad 13 tunnustatud teaduskirjastuse 28 uut raamatut. Pilootkollektioon on esimeseks sammuks humanitaar- ja sotsiaalteaduste e-raamatute avatud juurdepääsuga kättesaadavaks tegemisel. Raamatukogud üle maailma on ühendanud jõud, et toetada avatud juurdepääsu. Projekt „Knowledge Unlatched“ tugineb kirjastuste ja raamatukogude koostööle ja põhineb jagatud kuludel.

Liikmelisus

Tartu Ülikooli raamatukogu on järgmiste Eesti ja rahvusvaheliste ühenduste liige:

- Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium (ELNET Konsortsium)
- Rahvusvaheline raamatukoguühingute ja -institutioonide liit (IFLA, International Federation of Library Associations)
- Euroopa Teadusraamatukogude Liit (LIBER, League of European Research Libraries)
- Euroopa Tervishoiuteabe ja Meditsiiniraamatukogude Assotsiatsioon (EAHIL, European Association for Health Information and Library Association)

- Rahvusvaheline Muusikaraamatukogude, -arhiivide ja -dokumendikeskuste Assotsiatsioon (IAML, International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres)
- Rahvusvaheline Heli- ja Audiovisuaalsete Arhiivide Assotsiatsioon (IASA, International Association of Sound and Audiovisual Archives)
- Rahvusvaheline Õigusraamatukogude Assotsiatsioon (IALL, International Association of Law Libraries)
- Juriidiliste teabekeskuste ja õiguslaste infospetsialistide konsortsium (CLRCLIS, Consortium of Legal Resource Centres and Legal Information Specialists)
- Euroopa Teadusraamatukogude Konsortsium (CERL, The Consortium of European Research Libraries)
- Bibliotheca Baltica
- SPARC Europe
- ENCES European Network for Copyright in support of Education and Science
- DataCite (International Data Citation Initiative)

Rahvusvahelised konverentsid, seminarid

- 18.-19.05.2015 kohtusid Tartus Läti ülikooli, Vilniuse ülikooli ja Tartu ülikooli raamatukogude esindajad. Seminari teemaks oli teadusraamatukogude roll ülikoolide teadustegevuse toetamisel. Ettekannetega raamatukogu arengust, raamatukoguhoidja rolli muutumisest, teadusandmetest, nende kättesaadavaks tegemisest, raamatukogu kasutamisest, kasutajakoolitusest jne esinesid kolme raamatukogu juhtivad spetsialistid. Väiksemates töögruppides viidi läbi arutelusid kasutajakoolituse, e-raamatute, digitaliseerimise, juhtimise, raamatukoguhoidja rolli ja töötajate väljaõppe teemadel. Seminar toimus teist korda, eelmise aasta kevadel kohtuti Riias Läti ülikooli raamatukogus. Kohtumise eesmärgiks on vahetada kogemusi ning tihendada koostööd.

Eestisesed üritused

- Iga kahe aasta tagant korraldab TÜ raamatukogu **Friedrich Puksoo sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäeva**. Sellel päeval antakse üle Puksoo auhind kahel viimasel aastal ilmunud raamatuloo, raamatukogunduse või bibliograafia-alase töö autorile. Fr. Puksoo auhinda annavad välja Eesti raamatukoguhoidjate ühing ja Tartu Ülikooli raamatukogu.
- TÜ raamatukogul on traditsioon korraldada veebruaris või märtsis Kääriku spordikeskuses Eesti **mäluasutuste talveseminari**. Mäluasutuste talveseminar on välja kasvanud Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsiumi suve- ja talveseminaridest.

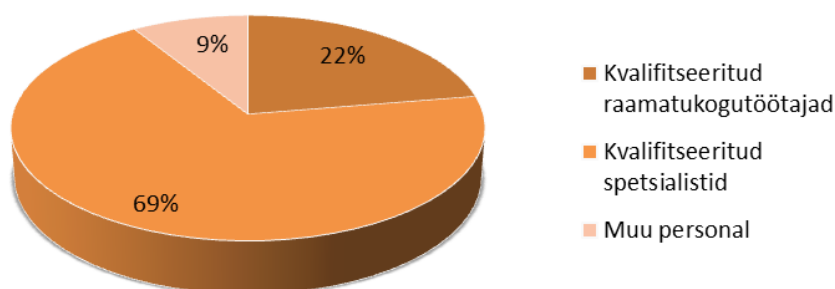
Seminari sihtgrupiks on eesti suuremate mäluasutuste-rahvusraamatukogu, teadusraamatukogude, riigi muuseumide ja rahvusarhiivi- juhid ja spetsialistid, aga ka Kultuuri- ja Haridus-ja Teadusministeeriumi ametnikud.

- Tartu linna mainefestival Prima Vista on välja kasvanud Tartu Ülikooli raamatukogu korraldatud raamatumessist "Utlib Market", mis selle nime all toimus esmakordselt 2002. a kevadel. **Kirjandusfestivali Prima Vista** üheks põhikorraldajaks on kõik need aastad olnud TÜ raamatukogu.
- **Open Accessi nädal** (Open Access Week) on rahvusvaheline üritus, mis toimub samaaegselt maailma eri paikades oktoobri kuu kolmandal nädalal. TÜ raamatukogu viib Open Accessi nädalat läbi alates 2010. aastast.
- Novembri viimasel nädalal, juba viimased neliteist aastat, korraldab TÜ raamatukogu **kirjapäeva**, kus räägitakse erinevatel raamatukogunduslikel teemadel.

Vt [Lisa 4](#). Tartu Ülikooli raamatukogu korraldatud konverentsid ja seminarid 2015

Personal

Seisuga 31.12.2015 oli raamatukogus 134 töötajat (120 täidetud ametikohta), sh kvalifitseeritud raamatukogutöötajad 30, kvalifitseeritud spetsialistid 92 ja muu personal 12.

Joonis 9 Raamatukogu töötajad 2015.a

Arenduskogu otsusega 04. juuni 2015 tunnustati raamatukogu töötajaid ning raamatukogu ees teeneid omavaid isikuid:

Teenetemärk

- **Heiki Epner** – pikaajalise ja pühendunud tegevuse eest raamatukogu arendamisel digitaalselt kättesaadavate ressursside valdkonnas (märk nr 63)

Aastapreemia

- **Külli Moont** ja **Piret Zettur** - Suurepärase töö eest Tartu andmebaasi ettevalmistamisel ESTERi Tartu ja Tallinna andmebaaside liitmisel

Tegijad

- **Elo Tõnisoo** -uute töövõtete efektiivse omandamise ja kolleegide toetamise eest
- **Evelyn Urboja** - professionaalse, efektiivse ja alati abivalmis tegutsemise eest arvutipargi hooldamisel ja tarkvara uuendamisel
- **Elena Sipria-Mironov** - väljapaistva ja tulemusliku töö eest EOD ja avatud juurdepääsu valdkonnas
- **Jelena Ivanova** - loodusteaduste saali ja kojulaenutuspunkti töö suurepärase korraldamise eest
- **Marianne Tiik** - pühendunud ja asjatundliku töö eest kogudega ning lugejateenindamisel
- **Sulo Lembinen** - kunstiajaloolise fotokogu digifailide (ca 23000) DSpace'i üle kandmise ettevalmistamise eest
- **Katriin Kaljovee** - pühendunud ja aktiivse töö eest raamatukogu tähtsate dokumentide koostamisel, ürituste ettevalmistamisel, töövoliniku kohustuste täitmisel ning kirjandusfestivali Prima Vista korraldamisel

Eripreemiad

Kataloogijad — kogude arenduse osakonnas, infosüsteemide osakonnas (kuni 2014 juuni), KHOs ja fonoteegis, kes ühtse meeskonnana tegutsesid ESTERite liitmise maksimaalse tulemuslikkuse nimel

Larissa Kivenko — lugejate lemmik 2015. aastal

Ajalehtede kolijad- ajalehtede hoidla kolimise ja ajalehtede tervikliku kogu kujundamise eest

Tänukiri

- **Ilona Runnel**— kirjandusfestivali Prima Vista raames projekti Kirjanikud soos korraldamise eest
- **Kersti Kuusemäe**— kirjandusfestivali Prima Vista raamatulaada korraldamise eest
- **Kadi Kass** — aktiivse panuse eest jõulupeo ettevalmistamisel ja kirjandusfestivalil Prima Vista infootsingumängu läbiviimisel

- **Annika Markson** — kirjandusfestivali Prima Vista raames korraldatud filmiprojekti „Eesti metsik loodus“ eest
- **Jane Eskla** — kirjandusfestivali Prima Vista raames läbi viidud projekti „Raamat kirjutab inimese“ eest
- **Lilian Neerut** — kirjandusfestivali Prima Vista raames Raamatu ja roosi päeva korraldamise eest
- **Janika Päll** — kirjandusfestivali Prima Vista raames korraldatud Utoopiate ettelugemise eest
- **Tuuli Ilula** — TÜ raamatukogu tänab koostöö ja abi eest hangete läbiviimisel

Raamatukogu tänukiri/tööjuubelid

• Tatjana Šahhovskaja	45 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Anne Laumets	45 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Malle Ermel	40 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Kärt Miil	40 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Kersti Jalas	40 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Marina Ostrovskaja	40 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Aili Bernotas	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Vilve Seiler	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Merike Ennok	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Ester Ilja	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Elli Jakobson	35 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Marika Meltsas	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Olga Šarova	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Elo Tõnisoo	30 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Sulo Lembinen	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Pille Naggel	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Mare Pikk	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Svea Pärsimägi	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Alla Saari	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Piret Zettur	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Kadri Tammur	25 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Katri Armolik	20 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Kalju Kill Kask	20 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Külli Moont	20 aastase pühendumise eest raamatukogule
• Ivika Pall	20 aastase pühendumise eest raamatukogule

Teadustöö

2015. aasta lõpu seisuga oli raamatukogu teaduskeskuse koosseisus 4 töötajat: 3 vanemteadurit ja 1 teadur.

Raamatukogu teadustöötajad olid 2015. aastal seotud järgmiste uurimisteedadega:

- ETAGi projekt PUT 132 Humanistide kreeka keel varauusaja Eesti- ja Liivimaal: kultuurisild Euroopa kaasaeg ja minevikku, 2013-2016 (teadur Janika Päll).

Projekt „Humanistide kreeka keel varauusaegsel Eesti- ja Liivimaal – sild Euroopa minevikku ja kaasaega“ on pühendatud humanistlikus kreeka keeles tekstidele, kirjanduslikule ja teadusloomingule, mis on loodud atikiseerivas kreeka keeles mitte-kreeka päritolu õpetlaste, tudengide ja literaatide poolt varauusaegsel Eesti- ja Liivimaal (1550-1720), fookusega Tallinnal (Reval), Tartul (Dorpat) ja Pärnul (Pernau); Riiat ja Jelgava (Miitavi) käsitletakse osana kultuurivõrgustikust (inimestevaheliste suhete ning teadus- ja kultuurivahetuse puhul). Projekti eesmärk on luua teemale pühendatud uurimisrühm teadlaste ja raamatukogude koostöös, kinnistada uurimisvaldkonna positsiooni varauusaja ühiskonna ja kultuuri uurimise kontekstis, inventariseerida kõik humanistlikus kreeka keeles tekstid, mis on loodud varauusajal tänapäeva Eesti aladel, või on sellega seotud ning avaldada need laiemale publikule koos kommentaaridega, mis avavad nende rolli varauusaegses ühiskonnas.

Malle Ermel jätkas tööd raamatukogu ajaloo koostamisega.

Töö käsikirjade ja haruldaste raamatutega

2015. aastal võeti vanema võõrkeelse raamatu kogu (ilm. kuni 1917, F 4) kirjeldamise ja näituste koostamise käigus, annetuste ja ostudena haruldaste raamatute kogusse 49 eesti- ja 19 võõrkeelset trükist. K. Morgensterni memoriaalkogust võeti üle köiteharuldusi.

Raamatukogusse jõudsid prof. Eduard Vääri, prof. Aleksandr Dulitšenko, prof. Jaan Riivi (Rahvusrhiiv andis üle), prof. Uno Palmi (TÜ Muuseumist), dots. Tullio Ilometsa ning Aleksander Heintalu (Vigala Sass) ja Linda Pootsi käsikirjapärandid. Täiendust saadi prof. Rem Blumi, prof. Endel Varepi, dots. Ants Järve, dots. Hillar Palametsa isikuarhiividele.

2015. aasta jätkus töö projektiga “Eesti keskaegsete pärgamentfragmentide registreerimine, kirjeldamine ja ühisandmebaasi loomine: Tartu kogud”, mille põhiosaks oli jätkuvalt fragmentide määramine ja kirjeldamine, lisaks andmebaasi infotehnoloogilise lahenduse põhimõtete ettevalmistamine koostöös infosüsteemide osakonnaga. Aasta jooksul sai määratud 19 fragmendi põhitunnused, andmebaasi sisestamiseks on valminud 32 fragmendi standardsete metaandmete failid. Projekti lõppeesmärgiks on Eesti kogudes leiduvate keskaegsete pärgamentfragmentide ühisandmebaasi valmimine. Teadaolevalt oleks tegu Euroopa esimese rahvusliku pärgamentfragmentide ühisandmebaasiga

Jätkus Karl Morgensterni reisiapäevikute (F 3) teaduslik kirjeldamine ESTERis, bibliokirje koostamine ning märksõnastamine (18 biblio- ja 18. eksemplari). Kirjeldamise käigus osutus vajalikuks redigeerida varasemaid kirjeid (79 bib. kirjet ja 14 eks. kirje). K. Gessneri taimejoonistuste kogu käsitleva monograafia ettevalmistamiseks kirjeldati ESTERis Mscr. 55, 56 ja 57 ning valmistati digiteerimiseks ette (kokku 342 koloreeritud sulejoonistust ja 3 gravüüri).

- Uurijate teenindamine

Rara saalis registreeriti 6543 elektroonilist laenutust

Käsikirjade laenutusi – 849 säilikut

Kunstikogu laenutusi – 30 eks

Fotokogu laenutusi – 447 eks

Digikogude kasutamine- 642 faili (enamik neist fotod)

Digikogude statistikale tuginedes võib väita, et mida rohkem teavikuid on ESTERis teaduslikult kirjeldatud ning digiteeritud, seda kõrgemad on kasutusnäitajad.

Bibliograafiatöö ja kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER

2015. aastal toimus artiklite bibliografeerimine Eesti artiklite andmebaasi ISE (TÜ raamatukogu on kahe teemabaasi haldaja):

- meditsiin ja tervishoid
- keeleteadus

Jätkus TÜ isikkoosseisu artiklite ja *Estonica* artiklite bibliografeerimine. Aasta jooksul bibliografeeriti 4642 artiklit.

“Eesti märksõnastiku” (EMS) toimetamine toimub ELNET Konsortsiumi märksõnastiku halduri juhendamisel valdkonnapõhiselt.

Märksõna normikirjed koostatakse Eesti märksõnastiku veebirakenduses ja laaditakse regulaarselt andmebaasidesse ESTER ja ISE. Aasta jooksul täienes ESTER 687 uue nime ja ühtluspalkkirja normikirjega ning redigeeriti 164 normikirjet.

2015. aasta lõpuks oli e-kataloogis ESTER kirjeldatud 56% ehk 2 254 692 eksemplari Tartu Ülikooli raamatuvarest (pearaamatukogu eksemplarid 1 839 011, TÜ erialaraamatukogud – 366 360) kokku 1 239 445 nimetust.

Seisuga 31. 12. 2015 oli ESTER-iga ühinenud 35 ülikooli allüksuste raamatukogu. Kuues ülikooli allüksuses (tehnoloogiainstituut, molekulaar- ja rakubioloogia instituut, usuteaduskond, botaanika osakond, geograafia osakond ja etnoloogia osakond) puudub raamatukogu ja raamatud (teaduskonna ostud, grandioosstud) võetakse nende asutuste arvele. Usuteaduskonna raamatud võetakse ülikooli raamatukogu arvele. Jätkus tihe koostöö Balti Kaitsekolledži, Riigikohtu, Soome instituudi ja Tartu Observatooriumi raamatukogudega. Kõrgema Kunstikooli raamatukogu liitus 2015. a. alguses.

2015. a. aastal koostati uutele teavikutele 11 019 bibliokirjet, originaalkirjeid oli 10419 ja koopiakirjeid 600. ESTERisse lisandus 49 321 uut eksemplarikirjet.

ESTERi kõrval on raamatukogu koduleheküljel kättesaadavad digiteeritud sedelkataloogid „Võõrkeelsed raamatud ilmunud kuni 1945“ ja „Venekeelsed raamatud ilmunud kuni 1916“.

Statistilisi andmeid vt [Lisa 1., tabel 6.](#)

Näitused ja üritused

Oma kogude, Tartu ülikooli ning eesti teaduse ajaloo ning tänapäeva tutvustamiseks koostati raamatukogus 9 näitust. Kunsti- ja fotonäitusi eksponeeriti aasta jooksul 22 (vt [Lisa 5](#)).

Raamatukokku saabuvat kirjandust eksponeeriti neli korda kuus. Kokku oli 2015. aastal väljapanekute arv 42, eksponeeritud trükiste arv 9246.

[Friedrich Puksoo auhinda](#) annavad välja Eesti raamatukoguhoidjate ühing ja Tartu Ülikooli raamatukogu kahel viimasel aastal ilmunud raamatuloo, raamatukogunduse või bibliograafia-alase töö autorile. Fr. Puksoo 2015. a auhinna pälvis PhD Jürgen Beyer oma Eesti ja Baltikumi raamatulugu käsitlevate artiklite eest, mis on ilmunud rahvusvahelise levikuga teadusväljaannetes.

Tartu Ülikooli raamatukogu korraldas 03.-04. märtsil [Eesti mäluasutuste talveseminari](#). Kääriku spordikeskuses kohtusid Eesti mäluasutuste 70 tippspetsialisti, et omavahel erialast infot jagada ning visandada edasisi tegevussuundi. Põhiteemaks oli 21. sajandi väljakutsed ja Eesti raamatukogude, arhiivide, muuseumide vahelised koostöövõimalused. Seminari juhatas sisse TÜ raamatukogu teadusandmete peaspetsialist Tiiu Tarkpea ettekandega "Teadusandmed, DataCite ja DOI". DataCite Eesti projekt on ainulaadne mitte ainult Eestis, vaid kogu Ida-Euroopas ja omab olulist mõju Eesti teadusandmestiku rahvusvahelisele kasutajaskonnale nähtavaks ja kättesaadavaks tegemisel. Seejärel sai sõna Peeter Kondratjev, kes andis ülevaate ühtsest E-varamu portaalist. Ühtne E-varamu portaali tagab internetis läbi ühe värava juurdepääsu Eesti mäluasutustes olevale vaimuvarale, mis seni on olnud vaid materiaalsel kujul või killustatult erinevatel internetilehekülgedel. Rahvusarhiivi kasutusosakonna juhataja Tõnis Tärna mõtiskles arhiivikasutuse- ja kasutaja teemal pidades ettekande "Arhiivikasutusest ja -kasutajast Rahvusarhiivis ehk mis saab siis, kui sugupuud valmis saavad?". Raamatukogunduse tudeng Immanuel Volkonski jätkas seminari ettekandega "Raamatukogud ja raamatukogundus läbi üliõpilase silmade". Seejärel tegi ettekande Jaanus Kõuts Rahvusraamatukogust käsitledes väga põnevalt ja omapärase rakurssi alt veebiarhiivi ja sotsiaalmeedia teemat. Seminari jätkas Raivo Ruusalepp, kelle ettekanne andis ülevaate kultuuripärandi digiteerimise rakenduskava hetkeseisust ning viimase ettekande enne külalisesinejat tegi Tambet Matiisen, kes tutvustas automaatset näotuvastust rahvusarhiivi fotode andmebaasi näitel. Aastatega on traditsiooniks kujunenud, et esimese seminaripäeva lõpetab ettekandega külalislektor väljaspool mäluasutusi. Nii ka seekord. Ettekandega "Raamatu kogu" esines TÜ kultuurisemiootika professor Peeter Torop,

kes rääkis raamatu ümber tekkinud tekstidest ja kultuurikeskkonna dünaamikast, kus oleks tähtis nii raamatueelne lugude eksisteerimine ja nende tõlgendamise probleemid.

Seminari teine päev algas tempokalt PechaKucha stiilis ettekannetega, kus esinejad pidid hakkama saama info edastamisega 6 minuti ja 40 sekundi jooksul. Teemadeks olid uued rakendused, ideed, arengusuunad, olulised muudatused, suurejoonelised plaanid erinevates mäluasutustes. Infot jagasid Rahvusarhiivi, TLÜ Akadeemilise raamatukogu, TÜ raamatukogu, ELNET Konsortsiumi, Rahvusraamatukogu ja TÜ muuseumi spetsialistid. Teise seminaripäeva arutelu teema oli Eesti Vabariik 100. Eesmärgiks oli ühise arutelu käigus leida häid ideid Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva vääriliseks tähistamiseks. EV 100 meeskond tegi mäluasutustele ettepaneku teha Vabariigi sajandaks aastapäevaks avalikult kättesaadavaks Eesti riigi jaoks oluliste isikute biograafilised andmed. Mäluasutuste talveseminaril arutati võimalikke variante, kuidas selle teemaga edasi minna ning jõuti kokkuleppele, et idee on teostamist väärt ning edasiste tegevuste kavandamiseks kutsutakse kokku initsiatiivgrupp, kes jagab ära valdkonnad, vastutusalad ja paneb paika tegevusplaani.

6.-9. maini kaheteistkümnendat korda toimunud Tartu rahvusvahelise **kirjandusfestivali Prima Vista** üheks pealkorraldajaks oli TÜ raamatukogu. Seekordne festival kandis alapealkirja "Metsik sõna". Festivali patroon oli kirjanik ja semiootika Valdur Mikita ning partnerlinn Põlva. Kirjandusfestival on kaheteistkümnenda aasta jooksul kasvanud nii ruumis kui ka ajas ning sellest andsid tunnistust juba aprillis hoo sisse saanud eelsündmused. 23. aprillil tähistati ülemaailmset raamatu ja roosi päeva, kus huvitavaid sündmusi jätkus nii Kaubamajja, Tartu Loodusmajja kui ka TÜ raamatukokku. Festivali välisesinejate programm oli väga mitmekesine ja põnev pakkudes kohtumis- ja avastamisrõõmu erinevale publikule. Festivali programmis oli raamatuesitlusi, kohtumisi kirjanikega, seminare, õpitubasid, loenguid, kontserte, etendusi, kirjanduslikke ekskursioone, kinoseansse, näituseid jne. Kirjandusfestivali programmis oli üritusi kõikidele sihtgruppidele –eri vanuses kui ka rahvuses kirjandushuvilistele. Prima Vista raamatulaat toimus üle 30 kirjastuse ja antikvariaadi osavõtul Tartu Ülikooli raamatukogu esisel alal.

19.–25. oktoobril leidis Tartu ülikooli raamatukogus aset järjekorras juba kuues ülemaailmne **Open Accessi nädal**. 22. oktoobril toimus TÜ raamatukogus sihtsuunitlusega koolitus **"Introduction to Research Data Management for Social Scientists"**, mille eesmärk oli anda praktilisi näpunäiteid ning suurendada teadlikkust korrektse andmehalduse vajalikkusest teaduskommunikatsioonis.

27. oktoobril toimus seminar **"Avatud teaduse poliitika arengutest Eestis"**, mida korraldas raamatukogu koostöös SA Eesti Teadusagentuuriga. Ürituse eesmärgiks oli selgitada selle valdkonna põhimõtteid, tutvustada laiemalt avatud teaduse poliitikasoovitusi käsitleva dokumendi tööversiooni, pakkuda osalejatele võimalust võrrelda erinevate teadusasutuste praktikaid, jagada oma kogemust ning teha ettepanekuid. Ettekannetega ja diskussioonis osalesid kõrgkoolide teadlased, eksperdid Eestist ja välismaalt ning Eesti Teadusagentuuri esindajad.

27. novembril peeti [XIV kirjepäeva](#), kus räägiti raamatukogutöö teemadel (vt [Lisa 4](#)).

Lisa 1. Tartu Ülikooli raamatukogu arvudes 2011-2015

Tabel 1. Töötajad 2011.-2015. a

	2011	2012	2013	2014	2015
Raamatukogu töötajad kokku (seisuga 31.dets.)	176	172	164	149	134
Täidetud ametikohti (TTE), sh	157,55	156,6	148,55	133,5	120
a) sh raamatukoguhoidjad	33	33	33	30	30
täidetud ametikohti	32,05	32,05	32,05	29,5	29,5
b) sh kvalifitseeritud spetsialistid	104	101	102	84	88
täidetud ametikohti	91,75	91,3	92,25	77,8	79,5
c) haldus- ja tugipersonal	39	38	29	28	12
täidetud ametikohti	33,75	33,25	24,25	23,5	9
d) teadustöötajad				7	4
täidetud ametikohti				2,7	2
Raamatukoguhoidjad ja kvalifitseeritud spetsialistid hariduse järgi					
Kõrgharidusega	107	107	106	106	110
sh. raamatukogundusliku kõrgharidusega	16	16	16	15	16
teadus- või kutsekraadiga	22	22	22	20	22

Tabel 2. Komplekteerimiskulud 2011.- 2015.a (tuhat eur)

	2011	2012	2013	2014	2015
TÜ eelarvevahendid kokku	1310,0	1684,6	1439,7	1401,3	1254,7
I. Peاراamatukogu	1202,3	1538,2	1335,0	1268,8	1130,5
Komplekteerimiskulud kokku, sh					
Jadaväljaannete tellimine	412,9	413,8	476,2	458,3	145,5
Eestis ilmuvad	29,1	27,0	31,2	31,5	32,1
välismaal ilmuvad	383,8	386,8	445,0	426,8	113,4
Monograafiad, õpikud jm trükised	435,0	375,8	273,7	265,2	202,3
Eestis ilmunud	67,4	84,8	85,2	78,3	75,9
välismaal ilmunud	367,6	291,1	188,5	186,8	126,3
Elektroonilised teavikud, andmebaasid	363,0	497,9	406,5	482,9	295,2
Helisalvestised	17,0	23,8	16,3	13,3	17,8
Publikatsioonide vahetus	19,3	16,6	11,8	8,6	8,4
Broneeritud (st tellitud teavikud, mille kohta arved ei olnud seisuga 31. detsember veel saabunud)	581,3	166,0	128,3	29,8	453,4
Eelarveväline komplekteerimine	232,9	244,5	221,0	217,9	204,9
annetustena saadud teavikud	193,0	205,2	186,4	182,4	172,2
vahetusena saadud teavikud	39,6	2,9	34,6	35,4	32,7
II. Teised TÜ raamatukogud	107,7	146,3	104,6	132,4	124,1

Tabel 3. Raamatukogu (pearaamatukogu) komplekteerimiskulude jagunemine teaduskonniti 2011.–2015.a (tuhat eur)

	2011	2012	2013	2014	2015
Usuteaduskond	8,7	9,2	6,6	8,7	6,5
Õigusteaduskond	39,6	34,8	25,8	18,3	21,8
Arstiteaduskond	188,8	186,9	123,7	124,7	132,2
Filosoofiateaduskond	66,7	69,9	71,9	63,4	65,6
Loodus- ja tehnoloogiateaduskond	251,1	227,9	198,7	216,0	176,9
Kehakultuuriteaduskond	26,0	16,8	17,8	20,0	19,8
Majandusteaduskond	22,3	20,4	18,9	16,6	18,3
Matemaatika-informaatikateaduskond	34,4	14,3	23,5	28,6	25,6
Sotsiaal-ja haridusteaduskond	66,6	53,7	42,7	32,8	31,2
KOKKU	704,3	634,1	530,1	529,5	498,2

*Jaotuse aluseks on teaduskonna eelarve osakaal ülikooli eelarves

Tabel 4. Lugejateeninduse näitajad 2011.–2015. a

	2011	2012	2013	2014	2015
Registreeritud lugejate arv, sh	53159	57750	51963	54803	50630
TÜ üliõpilased	19005	16513	17241	18011	18600
TÜ magistrandid, doktorandid	3721	3468	3503	3302	3416
TÜ avatud ülikooli üliõpilased	5522	4155	4282	4266	4060
TÜ õppejõud, teadurid	1357	1439	1507	1504	1597
TÜ teenistujad	1793	1854	1770	1573	1254
EMÜ üliõpilased	4208	4492	3853	4078	3501
EMÜ õppejõud, teadurid	212	228	208	188	194
teiste kõrgkoolide üliõpilased	5310	5840	4896	6293	4376
teiste kõrgkoolide õppejõud	127	144	150	253	268
muud	11904	19617	14553	15335	13364
Külastuste arv	377885	383805	364582	348510	345584
pearaamatukogus	228528	232779	214946	207154	205021
teistes TÜ raamatukogudes*	149357	151026	149636	141356	140563
Külastuste arv (virtuaalne)	4 462 404	3 137 929	3 316 467	3 360 317	14 742 315
Laenutusi kokku, sh	1 107 169	818846	795549	741239	628055
pearaamatukogus	823945	554444	546929	543924	453823
laenutuste arv raamatukogutöötaja vahendusel (eks), sh	250750	171367	524734	524497	428002
kojulaenutusi	208616	165634	486458	504145	416607
lugemissaali	42134	27146	38276	39779	37839
teenindusosakonnas	235194	183109	510800	526784	412089
laenutusautomaadiga			22195		15013

KHO	8457	5249	4422	6493	6543
Fonoteek	6923	4422	9512	10647	9370
esmakordsete laenutuste arv	250574	165634	191611	214400	147527
laenutähtaja pikendamisi	573195	361664	355318	329524	306296
Teistes TÜ raamatukogudes	283224	264402	248620	197315	174232
esmakordsete laenutuste arv	75786	69971	60428	58479	45658
laenutähtaja pikendamisi	207438	194431	188192	138836	128574
Otsingud kaugjuurdepääsuga andmebaasides					
otsingute arv	2926657	8001605	15341356	19835439	19872303
allalaaditud sisuüksuste arv	1210868	1299014	1422250	1444450	1184401
RVL					
abonentraamatukogude arv	74	61	39	143	89
Eestis	60	51	28	132	84
välismaal	14	10	11	11	5
RVL-ga saadetud kirjandus	805	609	672	563	549
tellimused Eesti raamatukogudelt	833	665	699	583	545
rahuldamata tellimused	33	44	22	19	22
teistele raamatukogudele edasisaadetud tellimused	0	32	0	0	4
saadetud originaalid	671	507	590	521	473
saadetud koopiad	123	82	63	43	42
Tellimused välismaa raamatukogudelt	17	30	31	22	4
rahuldamata tellimused	3	10	5	1	0
välismaa raamatukogudele edasisaadetud tellimused	0	0	0	0	0
saadetud originaalid	6	14	18	11	2
saadetud koopiad	5	6	8	10	2
RVL-ga saadud kirjandus	1333	1278	1187	1086	1013
tellitud Eesti raamatukogudest	392	523	364	420	463
saadud originaalid	227	266	199	202	263
saadud koopiad	101	188	125	208	200
tellitud välismaa raamatukogudest	1105	878	903	879	715
saadud originaalid	435	429	386	320	260
saadud koopiad	570	395	477	400	290
Raamatukoguõppused					
tunde,	384	343	570	532	580
sh veebipõhine koolitus	328	274	461	476	526
osavõtjaid	2187	1684	1771	2139	2189

Tabel 5. Raamatukogu kogud 2011-2015. a (EVS-EN ISO 2789:2003 järgi)

	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015
Kasutuskogud kokku (eks)	3528626	3576064	3598503	3632246	3670532
Raamatud	2468897	2501970	2514762	2528361	2545184
sh dissertatsioonid	524741	527278	531078	533616	535382
Jadaväljaanded	725966	734881	741512	750573	757941
sh ajakirjad (aastakomplekt)	205059	207465	208044	210730	213200
sh ajalehed (aastakomplekt)	21383	22683	23770	25020	26420
jätkväljaanded	499524	504733	509698	514823	518321
Käsikirjad	39459	39882	40508	41670	42505
Kaarditeavik	15437	16320	16924	17640	19335
Noodiväljaanded	9233	9781	10298	10687	11141
Graafikateavik	83210	94494	94519	94565	95004
sh kunstiteosed	16054	15679	15700	15725	15866
sh fotod	67156	78815	78819	78819	79117
Pisitrükised	121122	123797	127854	135009	143960
Auvised	35549	36688	38828	40320	41907
E-teavikud (füüsilisel kandjal)	8303	8464	8630	8753	8887
Mikrovormid	9826	9787	4668	4668	4668
Varukogu	293545	293029	290945	276767	134540
Vahetuskogu	16025	16890	16726	227	290
Kogud kokku (füüsilisel kandjal)	3826572	3885983	3906174	3909240	3805362
Elektrooniline kogu					
andmebaasid	113	116	120	110	107
Kaugjuurdepääsuga e-väljaanded					
e-ajakirjad	20823	83756	87007	61470	68014
e-raamatud				91467	98980
Digitaalteavikud	40629	153989	135830	14862	88882
Teised TÜ raamatukogud	296380	298457	306541	318905	331019
TÜ raamatuvara kokku	4 122 952	4 184 440	4 212 715	4 228 145	4 135 898

Tabel 6. Kogude kirjeldamine e-kataloogis ESTER 2011.-2015. a

	2011	2012	2013	2014	2015
1. Originaalkirjed lisandunud teavikutele	11882	13873	8987	9546	10419
raamatud, nim	9556	11476	6848	6490	65599
2. Koopiakirjed uutele teavikutele	12107	9085	6582	3958	600
3. Liigitamine, märksõnastamine, nim	28885	37980	22708	13818*	-
4. Uute nime ja ühtluspealkirja normikirjete koostamine	772	1048	778	542	687
5. Nime ja pealkirja normikirjete	422	506	1571	7530	164

redigeerimine/andmebaasi korrastamine					
6. Nimetusi e-kataloogis	1150548	1176273 /+9732 ¹	1203859 /+10223	1216725 /+14312	1239445 /+15706
raamatud	1018252	1036945 /+9176	1056259 /+9567	1061434 /+12123	1076190 /+13169
ajakirjad	8756	8788/ +156	8859/ +182	9203/ +409	9369 /+612
jätkväljaanded	19039	19511/ +162	19886/ +186	20388/ +567	20835 /+634
ajalehed	3276	3219/ +161	3222/ +170	3308/ +497	3465 /+521
audioteavikud	19797	20874	22229	23409	24816/+ 50
kombineeritud auvised	3719	4032/ +32	4275/ +48	4438/ +47	4553/+4 7
pisitrükised	1908	2515	3316	3846	4204
kaardid	8686	8904/ +23	9247/ +52	9586/ +176	10419/+ 168
noodid	9820	10146/ +1	10541/ +1	10768/ +104	11067
käsitirjad (dissertatsioonid, üliõpilastööd jm)	28333	31367/ +1	33808/ +4	35710/ +308	37763/+ 231
käsitirjad (arhivaalid), säilik	12272	12659	12974	14205	15267
kunstiteosed	8801	8925	9030	9209	9364
fotod	5355	5646	7327	8320	9202
muud (standard, multimeedium, andmebaas, tarkvara, piltrükis)	2534	2071+43 2+26++6 6+143 /+10	2179, 417, 25, 67, 198/+13	2210, 395, 26, 62, 205 /+81	2212,403 ,27, 62, 211,16 /+193,26 ,55
eestikeelsed kirjed	196002	203932/ +1604	213790/ +2081	220898/ +4484	228897/ +5683
ingliseelsed kirjed	202841	204421/ +8006	212599/ +8006	213389 /+9479	219037/ +9625
saksakeelsed kirjed	144499	152841/ +17	157185/ +22	155293 /+29	158561/ +34

¹ /+võrguteavikud asukohaga yy ja www

venekeelsed kirjed	477799	480878/ +40	481997/ +51	479761 /+204	483043/ +249
teistes keeltes	117034	122390/ +65	138708/ +63	135423 /+116	137206/ +91
7. Eksemplarikirjete arv (aasta lõpus)	2046683	2108155	2158543	2205371	2254692

Tabel 7. Kogude hooldus- ja ennistustööd 2011.–2015. a

	2011	2012	2013	2014	2015
Trükiste ja käsikirjade hügieeniline töötlemine					
tolmu eemaldamine koos kuivdesinfitseerimisega, eks	672524	731295	689750	654278	536314
hallitusnakkusega trükiste desinfitseerimine, eks	2164	1845	1734	1792	1059
trükiste, käsikirjade jm leht-leheline desinfitseerimine, leht	3895	2386	2985	3876	3806
Pärgament- ja täisnahkköidete puhastamine ja pehmendamine, eks	2	0	5	4	3
Kõitetööd					
raamatute köitmine	2420	2829	2080	2331	2146
ajalehtede köitmine				53	34
ajakirjade köitmine				233	151
Lehtede parandamine					1298
Lõikamine					174
Ümbrised					209
Spiraalist lahtivõtmine					79

Tabel 8. Kasutajakohad ja tehnilised vahendid 2011.–2015. a

	2011	2012	2013	2014	2015
Kasutajakohad	840	840	840	840	840
sh. kohtade arv, kus saab isiklikku arvutit kasutada	760	760	840	840	840
Arvutitöökohad kokku	250	225	231	225	199
Kasutajatele mõeldud arvutitöökohad	80	74	76	60	59
sh internetiühendusega arvutitöökohad	65	59	61	55	57
Personalile mõeldud arvutitöokohtade arv	170	151	155	165	140
Laenutusautomaat	1	1	1	1	2
Avalikuks kasutamiseks mõeldud koopiaimasinate arv	3	2	2	2	3
Kasutajate käsutuses olevate skannerite arv	3	2	2	2	3

Avalikuks kasutamiseks mõeldud printerite arv	3	2	2	2	3
--	---	---	---	---	---

Lisa 2. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate publikatsioonid 2015. a

Monograafiad, kogumikud, reklaamväljaanded jm

Icones stirpium : Konrad Gessner 500 : Tartu Ülikooli Raamatukogu kalender 2016. [Tartu Ülikooli raamatukogu = Tartu University Library ; koostanud = compiled by Mare Rand, Eve Valper ; kujundanud = design by Eve Valper ; toimetanud = edited by Malle Ermel, Rein Saukas ; tõlkinud = translated by Sulo Lembinen ; digikoopiad = digital copies by Liisi Tõnisson ; produtsent = produced by Ilona Smuškina]. Tartu, 2015.

Kolk, K. TEA entsüklopeedia. 12. köide, Kuuda-Liibüa, [peatoimetaja Ahti Tomingas, ... etümoloogiate toimetaja Kaspar Kolk], Tallinn: TEA Kirjastus, 2015

Rand, M. Ajaloolise kultuurivara jälgedel : Konrad Gessneri taimejoonistused Tartu Ülikooli Raamatukogus. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2015. 156 lk., ill.

Bernotas, A. Mare Ranna tööde bibliograafia. – Samas, lk. 136-156.

Ermel, M. Mare Rand – kultuuripärandi hoidja ja uurija. – Sama, lk. 133-135.

DataCite [voldik] / Tiiu Tarkpea, Lilian Neerut, Elena Sipria-Mironov

Artiklid, sõnumid

Beyer, J. Neerlandica in Livonian collections. The survival of imprints abroad. Quærendo. A Journal Devoted to Manuscripts and Printed Books, 45, 1–25, 10.1163/15700690-12341319

Lembinen, L. Peame jõudma kasutajateni, mitte nemad meieni. Raamatukogu, nr 5, 2015

Lembinen, L. Raamatukogu panus teadusandmete kättesaadavaks tegemisse. Raamatukogu nr 2, 2015, <http://hdl.handle.net/10062/46690>

Lembinen, S. Tartu Ülikooli raamatukogu fotoharulduste kajastamisest rahvusvahelistes andmebaasides. / [TÜR] Nimeta Leht, 5.11.2015, nr 358

Kolk, K. (toimetaja). Kaarina Rein. Lingua Latina in theologia. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2015.

Päll, J. Ancient world of the poet and performance in translations by Oras. Studia Metrica et Poetica, 2.2, 73–101.

Päll, J. Uusklassikaline luuletraditsioon varauusaja Tallinnas ja Tartus. Methis. Studia humaniora Estonica, 16, 35–66.

Päll, J. Humanist Greek in the Baltic States from 1550 to 1750.

Päll, J. Idem latine ... aliud latine: the functions of pairing Greek and Latin poems from Early Modern Livonia in a European context. 115–115.

Päll, J. In the Footsteps of Gorgias and Cicero: the Analysis of Greek and Roman Prose Rhythms in a Largely Germanspeaking Swedish University of Tartu in 1645. 144–144.

Rand, M. (peatoimetaja). Friedemann Goebel. Jenast Emajõe äärde : kirjad kaugetest aegadest. Tartu: Tartu Linnamuuseum, 2015. 126 lk.

Rand, M. Järelsõna. – Samas, lk. 110-117.

Sipria-Mironov, E., Pai, K. Valmis koostöoks lähinaabritega. Ajakiri Raamatukogu nr.4/2015.

Taal, K. Esimese maailmasõja algus Võrumaal: muudatused maarahva igapäevaelus. / LEE. Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Seltsi väljaanne. 21.Tartu 2015, lk 39-50

Tering, A. The scientific contacts between Riga and England in 1660-1710. Ajalooline Ajakiri, 39–83.

Vene, I. Mis on Eesti riigi mõte? / Sirp, 20.02.2015, lk. 3-5

Vene, I. Korrespondentsid. / Sirp, 17.07.2015, lk. 15.

Vene, I. Hõivatuse asjus. / Sirp, 21.08.2015, lk. 29.

Vene, I. Minasuse esiletulek. / Tuna, 2015, nr. 2, lk. 2-9.

Võsa, A., **Teesalu, A.** jt. Ühingu liikmete väljasõit Riiga Läti Rahvusraamatukokku. / Raamatukogu, 2015, nr. 6, lk. 9-10

Lisa 3. Tartu Ülikooli raamatukogu töötajate ettekanded konverentsidel ja seminaridel 2015. a

Bachmann, S. Tartu Ülikool ja raamatukogu. Ettekanne Erasmuse töötajakoolitusnädalal 13-17. aprillil Barcelona ülikooli raamatukogus

Beyer, J. Ungarimaalt pärit Andreas Pilariki album reisist ümber Läänemere 1674/75. a. Ettekanne Friedrich Puksoo 125. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäeval 23.jaanuaril TÜ raamatukogus

Einasto, O. Conceptualization of user participation in the context of library e-service quality. Paper presented at: 7th International Conference on Qualitative and Quantitative Methods in Libraries QQML, 26.-30.05.2015, IUT Universite Paris Descartes, Pariis

Einasto, O. Ellujäämise ABC lugejateeninduses, ehk mida oodatakse noorelt spetsialistilt. Ettekanne seminaril "Kui infospetsialist tööle jõudis", ERÜ Noorteklubi, 08.veebruaril Tartus

Einasto, O. Lugejateeninduse võlud ja valud. Ettekanne Eesti kooliraamatukoguhoidjate teabepäeval Haridus ja Teadusministeeriumis, 13. aprillil Tartus

Ermel, M. Kolm kaasteelist: Friedrich Puksoo, Kaja Noodla ja Elsa Kudu. Ettekanne Friedrich Puksoo 125. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäeval, 23.jaanuaril TÜ raamatukogus ja 06. mail Võru Keskraamatukogu seminaril

Kliimask, A. Tänavots, S. Uued väljakutsed – kõik märksõnastajaks! Ettekanne XIV kirjepäeval, 27.novembril TÜ raamatukogus

Kolk, K. Eesti keskaegsete pärgamentkäsikirjade fragmentide ühisandmebaas: taust ja eesmärgid. Ettekanne Friedrich Puksoo 125. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäeval, 23.jaanuaril TÜ raamatukogus

Külv, L. Tartu Ülikooli erialaraamatukogud aastal 2015. Ettekanne XIV kirjepäeval, 27. novembril TÜ raamatukogus

Lembinen, L. Co-operation with scientists - road to RDM services in the University of Tartu Library. Ettekanne COAR-SPARC konverentsil, 15-16. aprillil Portos

Lembinen, L. Strategic developments in the University of Tartu Library. Ettekanne kolme Balti riigi ülikooli raamatukogu ühisseminaril „Defining Research Libraries to Implementing 21th Century Research Universities“, 18-19 mail Tartus

Lembinen, L. DataCite Eesti senised arengud ja tulevik. Ettekanne Open Accessi nädala raames aruteluseminaril "Avatud teaduse poliitika arengutest Eestis", 27. oktoobril TÜ raamatukogus

Meltsas, M. Avatud juurdepääs Eesti Teadusinfosüsteemi poolt vaadatuna. Ettekanne Open Accessi nädala raames aruteluseminaril "Avatud teaduse poliitika arengutest Eestis" , 27. oktoobril TÜ raamatukogus

Meltsas, M. Teadusinformatsiooni kättesaadavusest Eestis. Ettekanne infopäeval „Raamatukoguteenus igale Eesti inimesele“, 22.septembril Tallinnas Rahvusraamatukogus

Neerut, L. New Perspectives in the University of Tartu Library. Ettekanne Erasmuse töötajakoolitusnädalal 22. mail Granada ülikoolis

Neerut, L. New Perspectives in the University of Tartu Library. Ettekanne konverentsil „Open Science - the 21th century benefits for researchers: International Open Access week 2015“, 20. oktoobril Läti Rahvusraamatukogus

Neerut, L. Sissejuhatavalt teaduse toorandmetest ja andmehaldusest. Ettekanne erialaraamatukogude raamatukoguhoidjatele 5. mail TÜ raamatukogus

Neerut, L. To be a Data Librarian – continuing learning. Ettekanne kohtumisel Riia Tehnikaülikooli esindajatega 2. detsembril TÜ raamatukogus

Pall, I. Infopädevuse kursused TÜ raamatukogus. Ettekanne 22. mail Erasmuse töötajakoolitusnädalal Granadas

Prank, S. Tartu Ülikooli ja TÜ raamatukogu. Ettekanne 22. mail Erasmuse töötajakoolitusnädalal Granadas

Päll, J. Kogudepõhise uurimistöö võimalikkusest ja vajalikkusest: humanistide kreekakeelse luule uurimise näitel. Ettekanne Friedrich Puksoo 125. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäeval, 23.jaanuaril TÜ raamatukogus

Rand, M. Konrad Gessneri taimejoonistused Tartu Ülikooli Raamatukogus. Ettekanne Friedrich Puksoo 125. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäeval, 23.jaanuaril TÜ raamatukogus

Rand, M. Tartu ülikooli farmaatsiaprofessor Friedemann Goebel ja tema Jenast Emajõe äärde. Kirjad kaugetest aegadest (Tartu, 2015). Ettekanne 24. aprillil Tartu Linnamuuseumis

Rand, M. Aleksander vaid, ja üksnes tema, lõi Sulle, Dorpat! Sinu noorussära: Adalbert Philipp Cammerer – Tartu üliõpilasest koolimeheks ja luuletajaks. Ettekanne 23.septembril Õpetatud Eesti Seltsis ja 30.septembril TÜ raamatukogus

Seiler, V. Application of a learner centred information literacy e-course model for different target groups”. Ettekanne konverentsil 7th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference, 26. mail Pariisis Descartes'i ülikoolis

Seiler, V.; Miil, K.; Luik, H.; Lepik, K. Active learning in online information literacy e-course". Töötuba Eesti-Leedu-Läti ülikooliraamatukogude ühisseminari raames 19. mail TÜ raamatukogus.

Seiler, V.; Miil, K.; Tarkpea, T.; Lepik, K. The model of consistent teaching of information literacy in online courses. Töötuba Euroopa infopädevuse konverentsil 19. oktoobril Tallinna Ülikoolis.

Seiler, V. Standards and Professional Practice. Sessiooni juhtimine Euroopa infopädevuse konverentsil 20. oktoobril Tallinna Ülikoolis

Sepp, A. Ajakirjade kirjastamine OJS-platvormil. Ettekanne mäluasutuste talveseminaril 4. märtsil Käärikul

Sepp, A. The Estonian E-Varamu portaal. Ettekanne kolme Balti riigi ülikooli raamatukogu ühiseminaril „Defining Research Libraries to Implementing 21th Century Research Universities“, 18.-19. mail Tartus

Sipria-Mironov, E. OpenAIRE2020 uuel perioodil uue hooga. Ettekanne mäluasutuste talveseminaril 4. märtsil Käärikul.

Zettur, P. Ingliskeelsed märksõnad ESTERis. Ettekanne mäluasutuste talveseminaril 4. märtsil Käärikul

Taal, K. Saksakeelsed teadusseltsid: omad või võõrad? Ettekanne TÜ Ajaloo Muuseumi konverentsil "Omad ja võõrad" 4. detsembril TÜ peahoones

Taal, K. Praost J. Fr. Heller Eesti kultuuriloos. Ettekanne Kaika Suveülikoolis 8. augustil Loomemajanduskeskuses

Taal, K. Õpetatud Eesti Seltsi ja Vanemuise seltsi suhetest. Ettekanne Vanemuise Seltsi ja ÕESI korraldatud konverentsil "150 aastat seltsiliikumist Eestis", 11. septembril TÜ Ajaloo Muuseumis

Tammeorg, R. Tartu Ülikool ja raamatukogu. Ettekanne 17.-20. Mai Erasmuse töötajakoolitusnädalal Norras Oslo ülikoolis

Tarkpea, T. Academic Library and Research Data Management Support . Ettekanne kolme Balti riigi ülikooli raamatukogude ühiseminaril „Defining Research Libraries to Implementing 21th Century Research Universities“, 18.-19. mail Tartus

Tarkpea, T. Teadusandmed, DataCite ja DOI. Ettekanne mäluasutuste talveseminaril 3. märtsil Käärikul.

Tarkpea, T. Outcomes of PhD Students' Research Data Management course. Ettekanne Vilniuse Ülikooli Raamatukogu 445. aastapäevale pühendatud rahvusvahelisel konverentsil

"An Academic Library of Generation Z: Services, Spaces and Technologies", 14.oktoobril Vilniuses

Tarkpea, T. Open Data Policy, RDM Course, DataCite. Ettekanded kohtumisel Riia Tehnikaülikooli esindajatega 2. detsembril TÜ raamatukogus

Tarkpea, T. Teadusandmete haldamine ja DataCite. Loeng 15. aprillil Eesti Maaülikooli raamatukogus

Tarkpea, T. Teadusandmete haldamine ja DataCite. Loeng 24. aprillil Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogus

Tarkpea, T. Teadusandmete haldamine ja DataCite. Loeng 12. mail Tallinna Ülikooli raamatukogus

Tänavots, S. NABA - kellele ja milleks? Ettekanne mäluasutuste talveseminaril 4. märtsil Käärikul

Lisa 4. 2015. a korraldatud konverentsid ja seminarid

[Friedrich Puksoo 125. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäev „Raamatust, raamatukogust, raamatukoguhoidjast“ 23. jaanuaril TÜ konverentsisaalis](#)

- Malle Ermel. Friedrich Puksoo, Kaja Noodla ja Elsa Kudu – kolm kaasteelist
- Jürgen Beyer. Ungarimaalt pärit Andreas Pilariki album reisist ümber Läänemere 1674/75. a
- Kairit Kaur. Anna Christine von Helwigi päevikud (1774–1783)
- Katre Kaju. Pärnu raamatuimport ja Burmesteri raamatukogu
- Mare Rand. Konrad Gessneri taimejoonistuste kogust Tartu Ülikooli Raamatukogus
- Laura Frei. Keiserliku Tartu Ülikooli esimese majandusteaduse professori Friedrich Eberhard Rambachi lugemislaud Tartu Ülikooli Raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna materjalide põhjal
- Tiiu Reimo. Tallinna linna ja gümnaasiumi trükikoja (1632–1828) trükiste leidumus Eesti ja teiste maade mäluasutustes
- Kaspar Kolk. Eesti keskaegsete pärgamentkäsikirjade ühisandmebaas: taust ja eesmärgid
- Janika Päll. Kogudepõhise uurimistöö võimalikkusest ja vajalikkusest: humanistide kreekakeelse luule uurimise näitel

[Mäluasutuste talveseminar „21 sajandi mäluasutus“ Kääriku Spordikeskuses 03.-04. märtsil](#)

3. märts

- Tiiu Tarkpea. Teadusandmed, DataCite ja DOI
- Kristel Rattus. ERMi uue Eesti püsinäituse ettevalmistamine
- Peeter Kondratjev. Ühtne E-varamu portaal
- Immanuel Volkonski. Raamatukogud ja raamatukogundus läbi üliõpilase silmade
- Tõnis Tärna. Arhiivikasutusest ja -kasutajast Rahvusarhiivis ehk mis saab siis, kui sugupuud valmis saavad?
- Jaanus Kõuts. Veebiarhiiv ja sotsiaalmeedia
- Raivo Ruusalepp. Kultuuripärandi digiteerimise rakenduskava 2015-2020 - hetkeseis ja plaanid
- Tambet Matiisen. Automaatne näotuvastus Rahvusarhiivi fotode andmebaasis
- Peeter Torop. Raamatu kogu

4. märts

- Maive Mürk. Ühisloome algatusest "Eestlased Esimeses maailmasõjas"
- Elena Sipria-Mironov. EL projekt OpenAIRE2020 - uuel perioodil uue hooga
- Maie Ristisaar. E-teenuste keskkond kirjastajatele
- Anneli Sepp. Ajakirjade kirjastamine OJS-platvormil
- Riin Olonen. Ühiselt edasi - e-kataloogi ESTER arengutest
- Lea Leppik. Tartu Ülikooli muuseum: pilk tulevikku
- Silja Tänavots. NABA -kellele ja milleks?

- Riina Felding. Kiire ja mugav raamatute tagastamine TLÜAR-is
- Piret Zettur. Inglisekeelsed märksõnad ESTERis
- Arutelu teemal Eesti Vabariik 100. Eesti Vabariigi oluliste inimeste andmebaas

[Kolme Balti riigi ülikooli raamatukogude ühisseminar „Defining Research Libraries to Implementing 21st Century Research Universities” 18.-19. mail Tartus](#)

18. mai

- Martin Hallik. Tervitussõnad.
- Liisi Lembinen. University of Tartu Library's development plans
- Tiiu Tarkpea. Academic Library and Research Data Management Support
- Gita Rozenberga. Transforming of the librarian role in the University of Latvia - research librarian function
- Marija Prokopčik. Database of digitized manuscripts as a result of and resource for scientific research
- Arutelud gruppides (digiteerimine, kasutajakoolitus, e-raamatud, töötajate koolitus, juhtimine ja raamatukoguhoidja roll)

19. mai

- Ilva Paidere. Healthy training for brains: the beginning of excellent research
- Simona Juzėnienė. I didn't use the library, I googled it": using citation analysis to identify the use of library resources
- Anneli Sepp. The Estonian E-Varamu portal
- Liene Nikele. E-book on the library shelf: usage in the research process
- Vincas Grigas. Building evidence into subject librarians training: existential angst about the bigger picture
- Emilija Kučinskaitė. Information systems in support of research and innovation
- Grupitöö Active learning in online information literacy course
- Kokkuvõtted

[Open Accessi nädala raames aruteluseminar "Avatud teaduse poliitika arengutest Eestis" Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsisaalis 27. oktoobril](#)

- Olle Hints. Avatud teadus Eestis - kus asume ja kuhu suundume?
- Mafalda Picarra. The Open Access Policy Landscape in the UK: Research Funders Policies
- Pablo de Castro. The European Commission's FP7 and H2020 Open Access Policies. The FP7 Post-Grant Open Access Pilot
- Triin Tuulik. Avatud juurdepääsu õiguslikud aspektid
- Urmas Kõljalg. Avaandmed ja Eesti teadustaristu teekaardi objektid
- Liisi Lembinen. DataCite Eesti senised arengud ja tulevik
- Marika Meltsas. Avatud juurdepääs Eesti Teadusinfosüsteemi poolt vaadatuna

- Diskussioon (World Cafe) - üldmoderaator Kristin Kraav

XIV kirjepäev TÜ raamatukogu konverentsisaalis 27. novembril

- Jane Makke. Ülevaade kirjete liitmisest ja toimetamisest
- Riin Olonen. Uued rattad käivad raskesti... : uuendustest Sierras ja ESTERis
- Sirje Nilbe. Isikunimede normpealdised ja anonüümsete teoste ühtluspealkirjad - uue(ndatu)d juhendid
- Anne Kliimask. Uued väljakutsed – kõik märksõnastajaks!
- Lilia Külv. TÜ erialaraamatukogud aastal 2015, TÜ erialaraamatukogude hetkeseis
- Mari-Liis Tina. Maailma keelte ja kultuuride kolledž - uue kogu ülesehitus (olemasolevate erialakogude baasil)
- Peeter Kondratjev. E-varamu portaali ja e-teadusraamatukogu ETERA tutvustus

Lisa 5. 2015. aastal korraldatud näitused

1. Prof Leonhard Masingule pühendatud näitus
2. Tartu Ülikoolis 01.12.2014–01.12.2015 kaitstud doktoritööd
3. Outsider Inside
4. Sümbolite arhitekt Kotli
5. Roxy ootab ikka varjupaigas
6. Tänapäeva raamat paneb raamatukogu proovile
7. Konstantin Türrpu 150. sünniaastapäevale pühendatud näitus
8. Johannes Gezeiuse teosed TÜ raamatukogus.
9. Savvusann – mi uma sann
10. Ameerika Ühendriikide rahvuspargid
11. Professor Rem Blum – filosoof, õpetaja ja humanist
12. Värske Rõhk
13. Suure südamega ja ärksa vaimuga
14. A nagu Aldus Manutius
15. Helmut Piirimäe 85
16. ÄRA PÕE!
17. Eero Loone 80
18. Kõitekunstinäituse "Scripta manent V: Nimed, sõnad, mõiamärgid $4 \times (4+4) \times 4 =$ noor Eesti luule"
19. Linnuraamatud
20. Doonault kallastele: Buda ja Pest 2012-2013
21. Konrad Mägi ateljee kevadnäitus
22. Kriitiline graafika. Sõda
23. Mida naerad, koolijüts?
24. Huviväärsusi Alo Põldmäe noodidžunglist
25. Armeenia rahva genotsiidi kajastamine maailmas ja Eesti ajakirjanduse esikaantel
26. Liive Koppeli maalid
27. Katrin Langi personaalnäitus „Mente et manu“
28. Eesti Korporatsioonide Liit - 100
29. Pühendatud raamatule
30. Anu Iskülli maalinäitus „Siin ma olin....“
31. Fotonäitus "Armastatud Afganistan"
32. Professor Mihhail Kotik ja ohutuspsühholoogia
33. Friedrich Puksoo 125, Kaja Noodla 100 ja Elsa-Kristiine Kudu 100
34. PILK PEALE

Virtuaalnäitused

- Lääne-Euroopa varane graafika
- Kunst ja kunstnikud Tartus 19.sajandil